

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1486-4

21. desember 2021

Fastsettelse av nye prisnedskrivningssatser for 2022

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt nye tilskuddssatser i forskrift av 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede landbruksvarer (heretter kalt RÅK-tilskuddsforskriften).

Endringene trer i kraft 1. januar 2022.

Vi ber om at Landbruksdirektoratet informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

1. Høring av forslagene

Departementets forslag til nye tilskuddssatser ble presentert i høringsbrev datert 22. november 2021.

Høringsbrevet ble sendt til 11 høringsinstanser, og publisert på departementets nettsider. Fristen for skriftlige innspill var satt til 8. desember 2021. I tillegg ble det avholdt et høringsmøte den 7. desember 2021. På høringsmøtet deltok Hoff SA, Norges Bondelag, Tine SA, Nortura SA, NHO Mat og Drikke, Orkla ASA og Landbruksdirektoratet.

I etterkant har departementet mottatt skriftlige innspill fra Orkla ASA og Hoff SA.

Høringsinstansene har i hovedtrekk sagt seg enig i prisgrunnlaget som er lagt til grunn for de foreslåtte satsene, og stilt seg positive til satsforslagene. Orkla ASA og Hoff SA har fremmet innspill knyttet til satsberegningene for henholdsvis svine- og fjørfekjøtt, samt glukose. Disse innspillene vil bli nærmere kommentert nedenfor.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Siv Tanja Durteste
22 24 92 69

I høringsmøtet informerte direktoratet om økte priser på meieriråvarer internasjonalt de siste ukene. Departementet sa i møtet at det kunne bli aktuelt å vurdere satsene på enkelte meieriråvarer i lys av dette. Dette er nærmere kommentert nedenfor.

Samtidig ser departementet at det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen av råvarepriser internasjonalt. Landbruksdirektoratet vil følge prisutviklingen og konkurransesituasjonen for RÅK-industrien framover. Satsene for prisnedskrivning fastsettes vanligvis for ett år av gangen, med virkning fra 1. januar det enkelte år. Dersom prisgrunnlaget eller andre markedsmessige forhold endrer seg i løpet av året, kan departementet endre satsene. Senest i 2020 ble satsene endret fra 1. juli som følge av endrede markedsførhold. Departementet vil følge utviklingen nøye fremover, og vurdere justeringer av satsene dersom markedsførholdene skulle endre seg vesentlig.

2. Nye prisnedskrivningssatser for 2022

Valutakurs

Internasjonale priser innhentes i euro. En prognosert valutakurs benyttes for å regne om internasjonale priser til norske kroner. Valutakursen påvirker dermed nivået på prisnedskrivningssatsene.

De senere årene har departementet benyttet en modell som både tar hensyn til utviklingen i valutakurs det siste året og forventet valutakurs fremover. Denne modellen ble også lagt til grunn for forslaget til satsene for prisnedskrivning for 2022. Departementet foreslo å benytte en valutakurs på 10,15 EUR/NOK. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB.

Ingen av høringsinstansene hadde merknader til departementets forslag.

Departementet har lagt til grunn **10,15 EUR/NOK** for beregningen av prisnedskrivningssatser for 2022.

Meieriråvarer

Som omtalt i høringsbrevet har de internasjonale prisene på melkeprodukter steget jevnt i løpet av 2021. Osteprisen har vært relativt stabil, mens prisen på de andre meieriråvarene har økt betydelig siden forrige satsfastsettelse. En av årsakene til prisøkningen er økt kinesisk etterspørsel, som har bidratt til stabil høy pris på råmelk i EU.

De norske prisene påvirkes i hovedsak av målprisendringer og av satsendringer i prisutjevningssystemet for melk. I jordbruksforhandlingene ble det vedtatt at målprisen på melk skulle øke med 0,08 kr/kg. De norske prisene på melkepulver, smør og ost har økt siden forrige satsfastsettelse.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for meieriråvarer i 2022:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2021	Forslag ny sats 2022
1100	Helmelk flytende	2,10	1,80
1200	Skummet melk flytende	2,40	1,70
1300	Yoghurt	4,50	4,40
1500	Kondensert melk fet	1,80	1,20
1550	Kondensert melk mager	1,40	0,80
1600	Helmelkpulver 28%	4,50	2,20
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00
1650	Melkepulver 20%	4,10	1,60
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	9,10	7,00
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00
2100	Fløte	14,00	13,30
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00
2300	Rømme	11,40	10,40
2400	Helmelkpulver 35%	11,40	9,80
2440	Fløtepulver 42%	15,10	13,50
2450	Fløtepulver 55%	0,00	0,00
3200	Mysepulver	7,20	5,60
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00
5100	Smør	7,20	5,70
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00
5300	Smørrolje	9,20	7,30
6100	Ost	11,70	13,70

Under høringsmøtet informerte Landbruksdirektoratet om at prisene på meieriråvarer hadde steget betydelig de siste ukene, spesielt for pulverprodukter og smør. Dette bekreftet *Tine SA*. *Tine SA* viste til at markedsutsiktene tilsier høye priser (dagens nivå) på verdensmarkedet frem til mars, men at markedet da forventer en nedgang i prisene. Økte meieripriser i EU skyldes blant annet høye energi- og gjødselpriser. Det er også mangel på transportkapasitet, og den nye Covid-varianten, Omikron, skaper ytterligere usikkerhet i markedet fremover.

Departementet sa i høringsmøtet at satsene på meieriråvarer ville bli vurdert på nytt jamført med forslaget i høringsbrevet, gitt den internasjonale prisutviklingen. Prisene som lå til grunn for satsforslagene i høringsbrevet var gjennomsnittet for juni-august, slik de pleier å være. *Orkla ASA* påpekte under høringsmøtet at det bør være forutsigbare tidsperioder prisene blir hentet fra. Departementet viste her til at det er praksis for å justere satsene dersom det skjer større prisendringer utover høsten sammenlignet med gjennomsnittet for juni-august. Dette

gjøres uavhengig av om prisene går opp eller ned. Senest i 2020 ble en prisreduksjon i andre halvår på svinekjøttssortering tatt hensyn til ved satsfastsettelsen, og satsen ble den gang justert opp.

Per uke 45 har den nederlandske prisen på helmelkpulver og skummetmelkpulver steget med 28 prosent sammenlignet med prisgrunnlaget for høringsforslaget, mens prisen på nederlandsk smør har steget med 39 prosent. Dette utgjør en prisøkning på vel 7 kroner for skummetmelkpulver, i underkant av 9 kroner for helmelkpulver og nesten 16 kroner for smør ved bruk av prognosert valutakurs. Departementet ser det ikke som aktuelt å redusere satsene tilsvarende ettersom dette er priser for en kortere tidsperiode, men samtidig er markedsvurderingen at prisene vil holde seg på høyt nivå i månedene framover. For å ta hensyn til høstens prisøkning har departementet vektlagt gjennomsnittlig pris i uke 35 til 48 med en tredjedel, mens sommerens prisnivå er vektlagt med to tredjedeler. Dette gjelder for råvarene skummetmelkpulver, helmelkpulver og smør. Siden prisen på flere meieriråvarer beregnes med utgangspunkt i prisene på smør og skummetmelkpulver, innebærer endret prisgrunnlag en justering av satsen på flere meieriråvarer, illustrert i tabellen under. For resterende meieriråvarer fastsetter departementet satsene som foreslått i høringsbrevet.

NR	Råvare	Gjeldende sats 2021	Foreslått sats i høringsbrev	Fastsatte satser 2022
1100	Helmelk flytende	2,10	1,80	1,50
1200	Skummet melk flytende	2,40	1,70	1,50
1300	Yoghurt	4,50	4,40	4,10
1500	Kondensert melk fet	1,80	1,20	0,60
1550	Kondensert melk mager	1,40	0,80	0,40
1600	Helmelkpulver 28%	4,50	2,20	0,90
1650	Melkepulver 20%	4,10	1,60	0,30
1700	Skummetmelkpulver	9,10	7,00	5,70
2100	Fløte	14,00	13,30	11,90
2300	Rømme	11,40	10,40	9,00
2400	Helmelkpulver 35%	11,40	9,80	7,60
2440	Fløtepulver 42%	15,10	13,50	11,20
2450	Fløtepulver 55%	0,00	0,00	0,00
5100	Smør	7,20	5,70	2,70
5300	Smørølje	9,20	7,30	3,70

Kjøttåvarer

Som det fremgår av høringsbrevet har de internasjonale prisene på fårekjøtt økt betydelig siden forrige satsfastsettelse, som følge av en kraftig underdekning av fårekjøtt på verdensmarkedet. Også de internasjonale prisene på storfe kjøttssortering 14 % og fjørfe kjøtt har steget i løpet av første halvår 2021, før de stabiliserte seg på et høyt nivå. De europeiske

prisene på svinekjøttssortering 23 % steg første halvår 2021, før de igjen falt gjennom sommeren. Dette skyldes et overskudd av svinekjøtt i det europeiske markedet som følge av redusert eksport til Kina.

Norske priser på storfekjøttssortering 14 %, fårekjøttssortering og fjørfekjøtt har alle økt siden forrige satsfastsettelse. Den norske prisen på norsk svinekjøttssortering 23 % har også økt noe i samme periode, men i 2022 er det igjen forventet et visst overskudd av svinekjøtt i det norske markedet.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for råvarer av kjøtt i 2022:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2021	Forslag ny sats 2022
70750	Svinekjøttssortering 23%	3,80	2,30
71400	Storfekjøttssortering 14%	29,70	34,40
73000	Fårekjøttssortering 25%	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe	4,80	3,50
74200	Fjørfe, annet enn MUK-fjørfe	20,90	13,10

Orkla ASA har i sitt høringssvar vist til en reduksjon i EU-prisene på svinekjøttssortering fra september 2020 til september 2021, og at de på bakgrunn av dette og økning i norsk pris forventet en satsøkning på svinekjøttssortering.

Til dette vil departementet bemerke at i høringsmøtet i fjor ble departementet anmodet om å ta hensyn til prisnedgangen på svinekjøttssortering i perioden september til november. Det ble på denne bakgrunn fastsatt en høyere sats enn den som ble foreslått i høringsbrevet. Den internasjonale prisen som ble lagt til grunn for satsene i 2021, var dermed betydelig lavere enn prisen i september 2020, som Orkla ASA viser til i årets høringsinnspill. Sammenlignet med prisnivået i november 2020 som var grunnlaget for prisnedskrivningssatsen i 2021, har den internasjonale prisen økt. Dette er bakgrunnen for satsreduksjonen. Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsen for svinekjøttssortering som foreslått i høringsbrevet.

Orkla ASA har også spilt inn at de er usikre på om foreslått reduksjon i satsen på fjørfekjøtt, spesielt "ikke-MUK", representerer faktiske forhold. Orkla viser til at valutajustert prisøkning på hel kylling er tilnærmet null fra september 2020 til september 2021.

Departementet benytter en annen priskilde enn den Orkla ASA viser til. Prisen som ble lagt til grunn ved fjorårets satsfastsettelse var lav, og det har vært sterk prisøkning det siste året. Fjørfekjøtt har således vært overkompensert i 2021, ettersom den internasjonale prisen har vært på et høyere prisnivå gjennom 2021 enn det som ble lagt til grunn for satsen. Den høye prisen kan blant annet forklares med økte fôrkostnader og fugleinfluenta som har ført til nedslaktning av besetninger og redusert tilførsel av kylling til det europeiske markedet.

Prisøkningen siden fjorårets satsfastsettelse er bakgrunnen for satsreduksjonen. Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsen for fjørfekjøtt som foreslått i høringsbrevet.

Også for resterende kjøtråvarer fastsettes prisnedskrivningssatsene som foreslått i høringsbrevet.

Eggråvarer

Som redegjort for i høringsbrevet har prisene internasjonalt på eggeplommeprodukter blitt redusert siden forrige satsfastsettelse, mens for de andre eggråvarene har prisene økt. For alle råvarer av egg har de norske prisene økt sammenlignet med forrige satsfastsettelse.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for råvarer av egg i 2022:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2021	Forslag ny sats 2022
11100	Heleggmasse	10,50	8,80
11200	Heleggpulver	28,90	30,90
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	7,60	10,90

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har hatt motforestillinger til satsforslaget, og departementet har derfor fastsatt satsene som foreslått i høringsbrevet.

Potetråvarer

Som omtalt i høringsbrevet har verdensmarkedsprisen på våt glukose økt siden forrige satsfastsettelse, mens prisen på norsk glukose er tilnærmet uendret. For råvaren potetstivelse og råvaren mel og flak av poteter har internasjonale priser sunket noe siden forrige satsfastsettelse, mens norske priser for disse råvarene har gått litt opp i samme periode.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringen følgende satser for potetråvarer i 2022:

NR	Råvare	Gjeldende sats 2021	Forslag ny sats 2022
30100	Poteter	0,00	0,70
31200	Mel og flak av poteter	10,60	12,70
32100	Potetstivelse	3,10	4,40
40200	Våt glukose	2,90	1,50

Hoff SA mener det fremstår ulogisk at sats på våt glukose foreslås redusert, mens satsen for potetstivelse foreslås økt. *Hoff SA* påpeker at glukose er en videreforedling av potetstivelse. Etter deres oppfatning burde satsen på våt glukose derfor opprettholdes. *Hoff SA* fremhever

at det er et stadig "trykk" mot prisen på glukose sammenlignet med både utenlands potetbasert glukose og hvetebasert glukose, slik at en reduksjon i satsen vil redusere deres konkurransekraft ytterligere. Hoff SA forventer at en økning i verdensmarkedsprisen som er større enn den norske prisøkningen, kun vil være midlertidig. De påpeker at forutsigbarhet er viktig for brukerne, slik at midlertidige svingninger i satsen vil være uheldig.

Landbruksdirektoratet har gjort ytterligere undersøkelser av den internasjonale prisen på våt glukose. Begge direktoratets internasjonale priskilder tilsier at prisen på glukose har steget betydelig i andre halvår, også etter at forslaget til nye satser ble sendt på høring. En leverandør av glukose i Europa melder om at de er helt utsolgt for glukose. Formålet med RÅK-ordningen er å kompensere for prisforskjellen på råvarer mellom Norge og utlandet. En årlig vurdering av denne prisforskjellen innebærer at satsene også kan reduseres, dersom prisutviklingen tilsier det.

Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsene for potetråvarer som foreslått i høringsbrevet.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Siv Tanja Durteste
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer